

**MINISTERSTWO TRANSPORTU
PAŃSTWOWA KOMISJA BADANIA WYPADKÓW LOTNICZYCH**

**RAPORT KOŃCOWY
WYPADEK**

zdarzenie nr: 134/03

statek powietrzny: SPADOCHRON Merit 170

9 sierpnia 2003 r. - Michałków

Niniejszy raport jest dokumentem prezentującym stanowisko Państwowej Komisji Badania Wypadków Lotniczych dotyczące okoliczności zdarzenia lotniczego, jego przyczyn i zaleceń profilaktycznych.

Raport jest wynikiem badania przeprowadzonego jedynie w celach profilaktycznych w oparciu o obowiązujące przepisy prawa międzynarodowego i krajowego. Badanie zostało przeprowadzone bez konieczności stosowania prawnej procedury dowodowej.

Sformułowania zawarte w niniejszym raporcie, w związku z Art. 134 ustawy Prawo lotnicze (Dz. U. z 2006 r., Nr 100, poz. 696 z zm.) nie mogą być traktowane jako wskazanie winnych lub odpowiedzialnych za zaistniałe zdarzenie.

Komisja nie orzeka co do winy i odpowiedzialności.

W związku z powyższym wszelkie formy wykorzystania niniejszego raportu do celów innych niż zapobieganie wypadkom i poważnym incydentom lotniczym, może prowadzić do błędnych wniosków i interpretacji.

Raport niniejszy został sporządzony w języku polskim. Inne wersje językowe mogą być przygotowywane jedynie w celach informacyjnych.

Warszawa 2007

SPIS TREŚCI

Informacje ogólne.....	3
Streszczenie	3
1. INFORMACJE FAKTYCZNE I ANALIZA.....	4
1.1. Historia lotu, analiza okoliczności i przebiegu zdarzenia lotniczego	4
1.2. Obrażenia osób	4
1.3. Uszkodzenia statku powietrznego	4
1.4. Inne uszkodzenia	4
1.5. Informacje o składzie osobowym (dane o załodze).....	5
1.6. Informacje o statku powietrznym	5
1.7. Informacje meteorologiczne	5
1.8. Pomoce nawigacyjne	5
1.9. Łączność	6
1.10. Informacje o miejscu zdarzenia	6
1.11. Rejestratory pokładowe	6
1.12. Informacje o szczątkach i zderzeniu	6
1.13. Informacje medyczne i patologiczne	6
1.14. Pożar	6
1.15. Czynniki przeżycia	6
1.16. Badania i ekspertyzy	6
1.17. Informacje o organizacjach i działalności administracyjnej	6
1.18. Informacje uzupełniające	6
1.19. Użyteczne lub efektywne metody badań	6
2. Wnioski końcowe	6
2.1. Ustalenia komisji	6
2.2. Przyczyna wypadku	7
3. Zalecenia profilaktyczne.....	7

INFORMACJE OGÓLNE

Rodzaj zdarzenia:	WYPADEK
Rodzaj i typ statku powietrznego:	spadochron Merit 170
Znak rozpoznawczy statku powietrznego:	nie dotyczy
Dowódca statku powietrznego:	skoczek spadochronowy
Organizator lotów/skoków:	Aeroklub Ostrowski
Użytkownik statku powietrznego:	Aeroklub Ostrowski
Właściciel statku powietrznego:	STAN-POL
Miejsce zdarzenia:	Michałków
Data i czas zdarzenia:	9 sierpnia 2003 r. 12:00 LMT
Stopień uszkodzenia statku powietrznego:	bez uszkodzeń
Obrażenia załogi:	poważne

STRESZCZENIE

W dniu 9 sierpnia 2003 r. na lotnisku Michałków, skoczek spadochronowy podczas podchodzenia do lądowania w wyznaczonym rejonie, zmienił wcześniej ustalony kierunek lądowania. Manewr wykonał na małej wysokości. W wyniku lądowania w trakcie wykonywania zakrętu skoczek doznał poważnych obrażeń ciała.

Badanie zdarzenia przeprowadził zespół badawczy PKBWL w składzie:

Agata Kaczyńska	-kierujący zespołem,
Jerzy Kędziński	-członek zespołu,
Tomasz Kuchciński	-członek zespołu

W trakcie badania PKBWL ustaliła następującą przyczynę wypadku lotniczego:

Przyczyną wypadku była niewłaściwa decyzja skoczka o wykonaniu zakrętu do lądowania pod wiatr na małej wysokości. W panujących warunkach atmosferycznych, skoczek, pomimo zmiany kierunku wiatru, powinien utrzymać wyznaczony wcześniej kierunek lądowania, jako obowiązujący wszystkich skoczków z tego wylotu, co gwarantowało bezpieczne lądowanie zarówno jego jak i innych.

PKBWL po zakończeniu badania nie formułowała nowych zaleceń profilaktycznych.

1. INFORMACJE FAKTYCZNE I ANALIZA

1.1. Historia lotu, analiza okoliczności i przebiegu zdarzenia lotniczego

W dniu 9 sierpnia 2003 r. na lotnisku Michałów, Aeroklub Ostrowski zorganizował skoki spadochronowe. W skokach tych brał udział między innymi skoczek spadochronowy, mężczyzna lat 25, posiadający 256 skoków. Skok, w którym nastąpił wypadek wykonywał na spadochronie Merit 170. Wiatr wiał z kierunku południowego z prędkością około 1 m/s. Zadaniem skoku była akrobacja zespołowa w zespole 4 skoczków. Wykonanie skoku od momentu opuszczenia pokładu samolotu do czasu podejścia do lądowania przebiegało prawidłowo. Podczas podchodzenia do lądowania, w wyznaczonym przed skokiem rejonie, nastąpiła zmiana kierunku wiatru na wschodni, południowo-wschodni. Prędkość wiatru nie uległa zmianie i nadal wynosiła około 1 m/s. Skoczkowie lądowali zgodnie wyznaczonym wcześniej kierunkiem. W przeciwieństwie do pozostałych, skoczek nad samą ziemią zaczął wykonywać zakręt pod wiatr. W trakcie lądowania w zakręcie z dużą prędkością postępową i opadania, pomimo zwartej sylwetki ciała, doznał poważnych obrażeń ciała. Na miejscu wypadku organizator udzielił skoczkowi pierwszej pomocy lekarskiej oraz wezwał zespół pogotowia ratunkowego, który przetransportował poszkodowanego do szpitala.

Przyczyną wypadku była niewłaściwa decyzja skoczka o wykonaniu zakrętu do lądowania pod wiatr na małej wysokości. W panujących warunkach atmosferycznych, skoczek, pomimo zmiany kierunku wiatru, powinien utrzymać wyznaczony wcześniej kierunek lądowania, jako obowiązujący wszystkich skoczków z tego wylotu, co gwarantowało bezpieczne lądowanie zarówno jego jak i innych.

1.2. Obrażenia osób.

Obrażenia ciała	Załoga	Pasażerowie	Inne osoby
Poważne	1	-	-
Nieznaczne (nie było)	-	-	-

1.3. Uszkodzenia statku powietrznego

Spadochron nie został uszkodzony.

1.4. Inne uszkodzenia.

Nie dotyczy.

1.5. Informacje o składzie osobowym (dane o załodze).

Skoczek, mężczyzna lat 25, szkolenie spadochronowe rozpoczął w 2001 r. w Aeroklubie Ostrowskim. Do 31 grudnia 2002 r. posiadał ważną licencję skoczka spadochronowego kategorii B. Ważność tej licencji nie została przedłużona w 2003 r. Do czasu wypadku wykonał 256 skoków na wielu typach spadochronów. Większość skoków wykonał poza granicami Polski.

Zestawienie ostatnich 10 skoków skoczka przed wypadkiem.

Lp.	Data skoku	Zadanie skoku	Typ spadochronu	Miejsce wykonania skoku
1.	02.08.03	RW-4	Spectre - 150	Kołomna (Rosja)
2.	02.08.03	RW-4	Spectre - 150	Kołomna (Rosja)
3.	02.08.03	RW-4	Spectre - 150	Kołomna (Rosja)
4.	02.08.03	RW-4	Spectre - 150	Kołomna (Rosja)
5.	02.08.03	RW-4	Spectre - 150	Kołomna (Rosja)
6.	02.08.03	RW-4	Spectre - 150	Kołomna (Rosja)
7.	08.08.03	RW-4	Merit - 170	Michałów
8.	08.08.03	RW-4	Merit - 170	Michałów
9.	09.08.03	RW-4	Merit - 170	Michałów
10.	09.08.03	RW-4	Merit - 170	Michałów

Skoczek posiadał badania lekarskie, wystawione przez poradnię sportowo – lekarską, ważne do dnia 2 października 2003 r.

Instruktor spadochronowy, mężczyzna lat 54, posiadał licencję skoczka spadochronowego zawodowego z uprawnieniami instruktora, ważnymi do dnia 17 marca 2007 r. Badania lotniczo-lekarskie ważne do dnia 17 marca 2007 r.

1.6. Informacje o statku powietrznym.

Spadochron szybujący, typu Merit 170, nr fabryczny DF008B, rok budowy 1994. Świadectwo sprawności technicznej ważne 21 października 2003 r.

Typ spadochronu należy uznać za odpowiedni w odniesieniu do doświadczenia, jakie posiadał w dniu wypadku skoczek.

1.7. Informacje meteorologiczne.

Warunki meteorologiczne panujące w chwili zaistnienia zdarzenia były zbieżne z prognozą pogody na rejon lotniska Michałów. Wiatr wiał z kierunków zmiennych, a jego prędkość wynosiła około 1 m/s.

1.8. Pomoce nawigacyjne.

Nie dotyczy.

1.9. Łączność.

Nie dotyczy.

1.10. Informacje o miejscu zdarzenia.

Zdarzenie nastąpiło na lotnisku Michałów, na płaskiej, trawiastej nawierzchni, w rejonie wyznaczonym do lądowania.

1.11. Rejestratory pokładowe.

Nie dotyczy.

1.12. Informacje o szczątkach i zderzeniu.

Zderzenie z ziemią nastąpiło z dużą prędkością pionową i poziomą w trakcie wykonywania przez skoczka zakrętu do lądowania pod wiatr.

1.13. Informacje medyczne i patologiczne.

W wyniku zderzenia z ziemią, skoczek doznał złamania nogi lewej w stawie skokowym.

1.14. Pożar.

Nie dotyczy.

1.15. Czynniki przeżycia.

Bezpośrednio po zaistnieniu zdarzenia, organizator skoków udzielił poszkodowanemu pierwszej pomocy medycznej. Następnie wezwał zespół pogotowia ratunkowego, który przewiózł poszkodowanego do szpitala, gdzie udzielono pomocy specjalistycznej.

1.16. Badania i ekspertyzy.

Dokonano analizy zgromadzonych w trakcie badania zdarzenia informacji oraz dokumentacji skoczka, instruktora, spadochronu i organizatora skoku.

1.17. Informacje o organizacjach i działalności administracyjnej.

Organizator skoków, pomimo że poszkodowana podczas skoku osoba nie posiadała ważnej licencji skoczka spadochronowego, na planowej tablicy – liście skoków wpisano dla niej jako zadanie „RW” – akrobacja zespołowa.

1.18. Informacje uzupełniające.

Nie dotyczy.

1.19. Użyteczne lub efektywne metody badań.

Nie dotyczy.

2. WNIOSKI KOŃCOWE.

2.1. Ustalenia komisji.

1. Skoczek posiadał doświadczenie odpowiednie do wykonywania skoków na spadochronie Merit 170.

2. Skoczek posiadał odpowiednie, aktualne badania lotniczo lekarskie.
3. Spadochron był sprawny i posiadał odpowiednie dopuszczenie do skoków.

2.2. Przyczyna wypadku

Przyczyną wypadku była niewłaściwa decyzja skoczka o wykonaniu zakrętu do lądowania pod wiatr na małej wysokości. W panujących warunkach atmosferycznych, skoczek, pomimo zmiany kierunku wiatru, powinien utrzymać wyznaczony wcześniej kierunek lądowania, jako obowiązujący wszystkich skoczków z tego wylotu, co gwarantowało bezpieczne lądowanie zarówno jego jak i innych.

3. ZALECENIA PROFILAKTYCZNE.

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych po zapoznaniu się ze zgromadzonymi w trakcie badania zdarzenia materiałami nie sformułowała nowych zaleceń profilaktycznych.

KONIEC